

Državni izpitni center

P 2 2 2 A 1 0 1 1 3

JESENSKI IZPITNI ROK

SLOVENŠČINA

NAVODILA ZA OCENJEVANJE

Sreda, 24. avgust 2022

POKLICNA MATURA

Moderirana različica

IZPITNA POLA 1

Splošna navodila

- Kadar kandidat dopolnjuje poved, mora biti odgovor vsebinsko, slovnično in pravopisno pravilen (npr. nal. 9.3).
- Pri nalogah, pri katerih mora kandidat podčrtati, prečrtati ali obkrožiti odgovor, upoštevamo pravilnost odgovora, tudi če je oznaka drugačna (npr. nal. 19).
- Kadar pričakujemo odgovor ali rešitev v povedi, lahko kandidat dobi točko za jezikovno pravilnost le, če je poved pomensko ustrezna (npr. nal. 4).
- Pri nalogah izbirnega tipa lahko kandidat obkroži samo eno črko, če v navodilih ni določeno drugače. Če obkroži več črk, se naloga točkuje z 0 točkami (npr. nal. 2).

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
1	2	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Larisa Pukšič / L. Pukšič ♦ 24. januarja 2019 / 24. 1. 2019 na spletni strani Dnevnika / na (https://www.dnevnik.si / v časopisu Dnevnik / v Dnevniku (projekt) Teden pisanja z roko ♦ mednarodni dan pisanja z roko 		4 pravilne rešitve = 2 3, 2 pravilni rešitvi = 1 Upoštevamo tudi odgovore v povedih.

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
2	1	♦ C		

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
3	2	<ul style="list-style-type: none"> ♦ X Besedilo ima naslov in več mednaslovov. Napisano je v obliki intervjuja. ♦ X Vsebuje več različnih nebesednih prvin. Namenjeno je predvsem strokovnjakom. Avtorica je v uvodu povzela celotno besedilo. 		Vsaka pravilna rešitev = 1 Če je kandidat označil več kot 2 rešitvi, se naloga ovrednoti z 0 točkami.

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
4	2	po smislu, npr., ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ Z vprašanji je avtorica hotela pritegniti pozornost bralcev. ♦ Avtorica je na začetku postavila vprašanja, da bi bralci razmislili o odgovorih / pisanju z roko / temi besedila. ♦ Avtorica je tako želela bralce spodbuditi k branju celotnega besedila. 		1 za pomensko ustreznost povedi 1 za jezikovno pravilnost povedi

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
5.1	1	♦ pisanje z roko		
5.2	2	♦ 1 ♦ 4 ♦ 2 ♦ 3		4 pravilne rešitve = 2 3, 2 pravilni rešitvi = 1
Skupaj	3			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
6	2	po smislu, npr., ena od: ♦ Besedilo govori o pisanju z roko, fotografiji pa prikazujeta rokopis dveh ljudi. ♦ Fotografiji prikazujeta različna rokopisa, ki potrjujeta, da je vsaka pisava edinstvena.	♦ Fotografiji prikazujeta dva različna rokopisa / pisavi Aljoše Bagola in Ninne Kozorog.	1 za pomensko ustreznost povedi 1 za jezikovno pravilnost povedi

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
7	3	♦ DA ♦ NE ♦ DA ♦ NE ♦ DA ♦ NE		6 pravih rešitev = 3 5, 4 pravilne rešitve = 2 3, 2 pravilni rešitvi = 1

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
8.1	2	po smislu, npr., dve od: ♦ Ker vse bolj uporabljamo mobilne telefone in računalnike. / zaradi množične uporabe novih tehnologij ♦ Tipkanje je priložnejše/lažje. / Ker je pisanje z roko zelo kompleksna aktivnost. / Pisanje z roko je zelo naporno/postaja vedno težje. ♦ Ker so nove tehnologije učinkovitejše. ♦ Ker je pisanje z roko dolgotrajnejši proces / zamudnejše (kot tipkanje). / prihranek časa pri tipkanju	♦ Ker je življenje s tehnologijo enostavnejše. ♦ Ker aktivnosti, ki jih počnemo redko, za možgane sčasoma postajajo vse težje.	1 za vsako pravilno rešitev

8.2	2	<p>po smislu, npr., ena od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Voščila in čestitke vedno natipkam in pošljem SMS, da jih naslovnik hitro dobi. ◆ Osebna sporočila pišem z roko in jih pošljem po pošti ali izročim osebno. To sicer zahteva več truda, a tako naslovniku pokažem, da ga res cenim. ◆ Večinoma tipkam, ker je lažje in hitreje. Na roko pa vedno pišem starejšim, npr. babici in dedku, ker ne uporabljata novih tehnologij. ◆ Mladi niti ne tipkamo več. Raje pošljemo glasovna sporočila, kar je še enostavneje in hitreje. 		1 za pomensko ustreznost povedi z utemeljenim mnenjem 1 za jezikovno pravilnost povedi
Skupaj	4			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
9.1	1	<ul style="list-style-type: none"> ◆ magistrica/mag. komunikologije / komunikolog/-inja ◆ nevrolog 	◆ zdravnik	1 za obe pravilni rešitvi
9.2	2	<ul style="list-style-type: none"> ◆ 2 ◆ 1 ◆ 1 ◆ 1 		4 pravilne rešitve = 2 3 pravilne rešitve = 1
9.3	1	<p>po smislu, npr., ena od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ tako ohranjamo kulturo komuniciranja ◆ tako naslovniku izkažemo spoštovanje ◆ z njim izkazujemo naklonjenost naslovnikom ◆ je to (izvirna in) neponovljiva spretnost človeka 		
	1	<p>po smislu, npr., ena od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ z njim krepimo miselne funkcije ◆ tako urimo razmišljanje, koncentracijo in spomin ◆ s pisanjem z roko urimo spomin, spodbujamo delovanje možganov in krepimo motoriko 		
Skupaj	5			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
10.1	1	♦ (v) tretjem/3./3 / način pisanja znakov za pisno sporazumevanje pri posamezniku		
10.2	2	♦ NE ♦ DA ♦ NE ♦ NE		4 pravilne rešitve = 2 3, 2 pravilni rešitvi = 1
Skupaj	3			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
11.1	1	♦ C		
11.2	1	♦ A		
Skupaj	2			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
12	1	♦ skrajnost/pretiranost/pretiravanje		
	1	♦ dejavnost(i)/početje		
Skupaj	2			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
13.1	2	♦ glagol ♦ pridevniška beseda/pridevnik ♦ samostalniška beseda/samostalnik		3 pravilne rešitve = 2 2, 1 pravilna rešitev = 1
13.2	1	♦ Č		
Skupaj	3			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
14	1	po smislu, npr., ena od: ♦ lahka/lažja ♦ enostavna ♦ preprosta ♦ nezahtevna ♦ malenkost		

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
15	2	<ul style="list-style-type: none"> ♦ moramo/bi morali/bomo morali ♦ mogli ♦ moremo/bomo mogli 		3 pravilne rešitve = 2 2, 1 pravilna rešitev = 1

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
16	1	♦ (na) pisavo/pisave/pisava		
	1	♦ (temeljno) sporočilo		
Skupaj	2			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
17.1	2	<ul style="list-style-type: none"> ♦ opuščamo ♦ pisanje z roko ♦ v dobi mobilnih telefonov in računalnikov 		3 pravilne rešitve = 2 2, 1 pravilna rešitev = 1
17.2	1	♦ v dobi	♦ dobi	
Skupaj	3			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
18	3	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Tipkanja se ni bilo težko navaditi, (zato) ker je učinkovito in priročno. / Ker je tipkanje učinkovito in priročno, se ga ni bilo težko navaditi. ♦ Tipkanje je učinkovito in priročno, zato/zatorej se ga ni bilo težko navaditi. 		1 za ustrezno pretvorbo prve povedi 1 za ustrezno pretvorbo druge povedi 1 za jezikovno pravilnost vsaj ene pravilno pretvorjene povedi

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
19	1	<ul style="list-style-type: none"> ♦ sestanek ♦ teden 		

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
20	1	♦ A		
	1	♦ B		
Skupaj	2			

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
21			
	Zgradba	<p>1 ♦ ustrezen naslov besedila (v naslovu mora biti poimenovana tema) in podpis sporočevalca</p> <p>1 ♦ ustrežna dolžina (najmanj 120 besed) in smiselna členitev na odstavke</p> <p>2 ♦ (uvod) – predstavitev/poimenovanje problema – opredelitev do problema</p> <p>3 ♦ (jedrni del) – argumenti, ki podpirajo mnenje kandidata, izraženo v uvodu – argumenti, ki nasprotujejo mnenju kandidata, izraženemu v uvodu</p>	
Vsebina			<p>1 1</p> <p>2 ali več argumentov = 2 1 argument = 1 1 ali več protiargumentov = 1</p>
		<p>1 ♦ (zaključek) – povzetek ugotovitev, ki se sklada z izraženim mnenjem v uvodu</p>	
Jezikovna pravilnost in slogovna ustreznost	2	♦ jezikovna pravilnost	3 napake = – 1 točka, do 0 točk
	2	♦ slogovna ustreznost – engovorno publicistično besedilo (primer neustreznosti: Pozdravljeni!) – brez predstavljanja sporočevalca v uvodu besedila (primer neustreznosti: Sem Anže Kotnik.) – upoštevajte navodil – natančnost pri navajanju podatkov – brez ponavljanja besed/besednih zvez	<p>Za vsako vrsto slogovne neustreznosti odštejemo 1 točko, do 0 točk. Za vsako prvo uradnega pisma odštejemo 1 točko, do 0 točk.</p> <p>Če več kot polovica besedila vsebuje prvine poročila (npr. potek predavanja), kandidat ne dobi točk za slog.</p> <p>Jezikovno pravilnost in slogovno ustreznost vrednotimo samo, če je kandidat za vsebino dobil vsaj 3 točke. Če je v besedilu manj kot 100 besed, lahko kandidat za jezikovno pravilnost in slogovno ustreznost dobi največ 2 točki.</p>
Skupaj	12	Če je kandidat napisal besedilo druge besedilne vrste, npr. poročilo, se naloga ovrednoti z 0 točkami.	

1. primer komentarja:

PISANJE Z ROKO ALI TIPKANJE – TO JE ZDAJ VPRAŠANJE

Ob Tednu pisanja z roko sem se udeležil predavanja o tem, kako pomemben je ta način pisanja. Tudi v šoli nas učitelji spodbujajo, naj čim več pišemo z roko. Večinoma želijo, da pišemo zapiske po njihovi razlagi ali nareku, nekateri pa celo sprejemajo samo naloge, napisane z roko. To se mi ne zdi smiselno, saj v času sodobne tehnologije ljudje opuščamo pisanje z roko in svoja besedila pogosteje tipkamo.

Strokovnjaki s tega področja poudarjajo, da je pisanje z roko zelo pomembno za razvoj možganov, poleg tega pa je zlasti osebna sporočila, kot so čestitke ali voščila, spoštljivo napisati z roko. A dejstvo je, da se časa ne da zavrteti nazaj. Predvsem mlajši danes raje tipkamo, kot pišemo z roko, ker je to hitrejšo. Natipkano besedilo tudi lažje popravimo, če se zmotimo. Svoje šolske naloge opravljamo s pomočjo sodobne tehnologije, podatke iščemo na spletu, navajeni smo sporazumevanja po mobilnih napravah. Zagotovo to krni nekatere naše sposobnosti, a hkrati spodbuja druge.

Čeprav je pisanje z roko zelo povezano z delovanjem naših možganov, si mladi danes ne znamo predstavljati, da bi morali vse pisati z roko. Prepričan sem, da bo zaradi hitrejšega in enostavnejšega pisanja tipkanje sčasoma povsem nadomestilo pisanje z roko.

Anže Kotnik

2. primer komentarja:

O PISANJU Z ROKO

Skupaj s sošolci sem obiskala predavanje, ki ga je organiziralo društvo Radi pišemo z roko. Na njem so izpostavili, da mladi zaradi novih tehnologij sploh več ne pišemo z roko. Najpogosteje tipkamo, pa še takrat površno napišemo sporočila ali dve. To nam zadošča in celo daje občutek, da imamo pristne stike z določeno osebo, v resnici pa smo se zelo odtujili.

Seveda se lahko s tipkanjem hitreje dogovorimo za kakšen zmenek ali sestanek, kot da bi sporočilo napisali z roko. S tem prihranimo čas in energijo, ki ju lahko porabimo za katero drugo dejavnost.

Vendar pa velikokrat pozabljamo, da osebnih sporočil, čestitk ali izrekanja sožalja ni primerno natipkati, saj tako izrazimo nespoštovanje in omalovaževanje, ne pa spoštovanja ali ljubezni do neke osebe, kar je bistvo teh besedil. Poleg tega je za predstavnike mlade generacije, ki nenehno iščemo samopotrditev, zelo pomembno tudi to, da nas naša pisava dela unikatne in edinstvene.

Po predavanju sem ugotovila, da bomo morali marsikaj spremeniti, da se še bolj ne odtujimo drug od drugega. Tudi sama bom zdaj pogosteje pisala z roko, naj bo to v voščilih, osebnih sporočilih ali pa pri pisanju dnevnika.

Anja Kotnik

IZPITNA POLA 2

1. Vodena interpretacija: Jani Virk, Brez imena (odlomek), Izbravec

Primeri v moderiranem točkovniku so ilustrativni – v kandidatovi interpretaciji ocenimo kot ustrezne vse zapise, ki navedenim primerom ustrezajo po taksonomski stopnji zahtevnosti.

Opredeleitev odlomka glede na književno zvrst (Znanje in razumevanje)

Točke	Merila	Primer
2	Ni opredelitive.	
0	Opredeleitev je napačna.	Odlomek je lirika.
1	Zvrst je poimenovana.	Odlomek je epski.
2	Zvrst je poimenovana, navedena je tudi značilnost zvrsti v odlomku.	Odlomek je epski, v njem prevladuje pripovedovanje o dogodku.

Povzetek odlomka (Znanje in razumevanje)

Točke	Merila	Primer
4	Ni povzetka, ni obnove.	
1	Obnova odlomka z vsebinsko napako.	
2	Obnova odlomka brez vsebinske napake.	Dva mopedista sta ustavila fanta. Starejši mu je ponudil roko, a fant se ni rokoval z njim. Potem je mlajši mopedist pohvalil fantovo igro na tekmi. Mopedista sta se obnašala, kot da so večletni prijatelji. Nato se je rokoval z njima. Ni jima zaupal. Skoraj prisilila sta ga, da je šel z njima k družičini ob otroških igralih. Med potjo je želel uiti. Pred mesecem dni sta ga oklofutala in zmerjala. Drugi fantje so ga odbravajoče pozdravili. Razpredati so začeli o njegovi bodoči karieri. Športnik je v glavnem molčal. Čez nekaj časa se je olajšan odpravil domov. Nihče ga ni zadrževal. Vodja mu je rekel, naj jih doda na Facebook, in on je prikimal.
	Povzetek odlomka z vsebinsko napako.	Fanta z mopeda ustavita športnika in ga prisilita, da gre z njima. Tam ga vsi hvajijo, on pa se počuti nelagodno. Družbo kmalu zapusti in čuti olajšanje.
3	V povzetek niso vključeni vsi glavni motivi odlomka.	Mopedista ustavita športnika in ga odpeljeta k svoji družbi. Tam je deležen pozornosti, ker je prejšnji dan dobro igral. Fant pa se ne počuti dobro.
4	Povzetek odlomka brez vsebinske napake.	Odlomek govori o športniku, ki sta ga ustavila nekoč do njega nasilna mopedista. Peljala sta ga k svoji družičini. Vsi so se vrтели okoli njega, a so želeli samo koristiti. Bilo mu je neprijetno in kmalu se je olajšano umaknil.

Sprememba odnosa do fanta (Razčlemba in razlaga)

Točke	Merila	Primer
2	Razlage ni.	Mopedista sta fanta vzela za prijatelja.
0	Razlaga je napačna, ne ustreza odlomku.	Mopedista sta do fanta izjemno prijazna in se obnašata, kot da so že deset let prijatelji. Obnašata se, kot da sta resno navdušena nad njim. Ni več »seljaško govno«.
1	Razlaga je skopa/površna/nejasna.	Mopedista sta fanta hvalila in se pogovarjala z njim, kot da sta resno navdušena nad njim. Iz svojega spomina sta izbrislala dejstvo, da sta ga pred mesecem dni vzgojno oklofutala.
2	Parafraziran je ustrezen del odlomka.	Mopedista sta mesec dni pred srečanjem fanta oklofutala in žalila, da je ničvrednež. Imela sta ga za manjvrednega, poniževala sta ga. Ko pa je odlično igral na tekmi, sta se pretvarjala, kot da se prej nič ni zgodilo. Postala sta pretirano prijazna in ga silila v svojo družino, ker je nenadoma postal dovolj imeniten zanju. Hotela sta se rokovati z njim, kot da so dolgoletni prijatelji. Vodja skupine mu je rekel, naj ga na Facebooku doda kot prijatelja, ker je hotel drugim pokazati, da je povezan z njim. Družični sta mopedista uspešnega športnika predstavila kot veliko trofejo.

Njegovi občutki (Razčlemba in razlaga)

Točke	Merila	Primer
2	Razlage ni.	Fant se je počutil kot car.
0	Razlaga je napačna, ne ustreza odlomku.	Fant jima ni zaupal, ni vedel, kaj načrtujeta v resnici, najraje bi jima ušel, a si ni upal.
1	Razlaga je skopa/površna/nejasna.	Previdno se je rokoval z njima, še vedno ni vedel, kako se bo stvar obrnila. / Med potjo je nekajkrat pomislil, da bi jima ušel med avtomobili, pa tega ni naredil.
2	Parafraziran je ustrezen del odlomka.	Športnik se ob njunem ravnanju ni dobro počutil. Ni jima zaupal, zato je bil previden. Čeprav mu je starejši fant ponudil dlan, se sprva z njim ni rokoval. Ustavljene fant je bil negotov, skrbelo ga je, kaj bo sledilo, ker ni pozabil, kako sta ga pred mesecem dni oklofutala in žalila. Raje bi se odpeljal domov, a sta ga skoraj prisilila, da je šel z njima k družični. Bil je zaskrbljen in vznemirjen, med potjo je razmišljal, da bi jima ušel.

Kaj je pomembno družini (Razčlemba in razlaga)

Točke	Merila	Primer
2	Razlage ni.	
0	Razlaga je napačna, ne ustreza odlomku.	Družina je želela najti dobrega menedžerja za športnika, da bi lahko nadaljeval svojo pot.
1	Razlaga je skopa/površna/nejasna.	Fantje so hoteli, da jih doda na svoj Facebook, ker je tako želel vodja.
	Parafraziran je ustrezen del odlomka.	Fantje so čakali na športnikov odziv, da jih bo dodal na Facebook.
2	Razlaga je jasna, natančna.	Družina je športnika odobravaljoče sprejela. Vsi so se z udarcem roke pozdravili z njim, vsak posebej je hotel pokazati, da ga pozna, ker je bil fant izvrsten na tekmi. Z njim bi tudi skupini zrasel ugled. Vodja ga je hvallil, nekdo je celo omenil njegovo bodočo slavo. Nekaj fantov se je domislilo, kako bi mu s svojimi zvezami lahko priskrbeli menedžerja. Hoteli so biti del njegovega uspeha. Nenadoma je postal zanje zanimiv, ni bil več nepomemben nihče. Z njegovo pomočjo so hoteli povečati svojo prepoznavnost. Celo na njegovem Facebooku bi radi bili, da bi to vsi videli.

Citirana poved ali del povedi (Predstavitev dejstev in stališč)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Citata ni. Citat ni smiselno povezan z razlago.	
1	Citat ni natančno v skladu z razlago, a je smiselno povezan z njo. Namesto citata je opisan primer.	»Ni bil več seljačko govno ...« Fant pa se v družbi ni dobro počutil, ko se je poslovil in potrdil, da jih bo dodal na svojo družbeno omrežje, se je olajšano zapodil proti svojemu bloku.
2	Citat je natančno v skladu z razlago.	»... kul, je rekel, z veseljem, je dodal po premolku, zajahal svoje kolo in se olajšano zapodil proti svojemu bloku.« / »Molčal je in tu in tam prikimal, kakšnih petnajst, dvajset minut je postaval med fanti, ne da bi karkoli pametnega povedal, potem se je opravičil, da se mora pripraviti za trening in mora zato oditi.«

Povzetek ugotovitev (Sinteza in vrednotenje)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Povzetka ni. Povzetek se ne nanaša na razlago, ampak npr. na zunanje dogajanje v odlomku (ponovljen je začetni povzetek).	
2	Povzetek se nanaša na razlago. (0 točk ali 2 točki, vmesnih točk ni.)	Iz odlomka spoznamo, kako družina spremeni svoje vedenje, ko ugotovijo, da je fant prepoznaven športnik, on pa ne pozabi, da so ga pred tem ponižali.

Mnenje o dogajanju v odlomku (Sinteza in vrednotenje)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Mnenje ni izraženo. Mnenje je izraženo kot skopa trditev/ni povezano z odlomkom.	Fant je moral sprejeti njihovo obnašanje.
1	Mnenje je nejasno, pomanjkljivo, ni razloženo.	S takšnim obnašanjem se ne strinjam. Motorista se sprenevedata in to je grdo.
2	Mnenje je jasno, razloženo.	Fantje v družini so napihnjenci, ki želijo navzven pokazati svojo pomembnost. Take ljudi preziram, menim, da so slabi. Najprej so fanta ponižali, potem so ga povzdignili zaradi njegove slave. Niso odkriti in ne gre jim zaupati. Tudi jaz bi bil tako previden in nezaupljiv kot športnik. Popolnoma ga razumem.

Presoja dejavnikov, ki vplivajo na položaj med vrstniki (Sinteza in vrednotenje)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Presoja ni izražena.	Položaj v družbi je zelo pomemben.
1	Presoja je izražena kot skopa trditev/ni povezana z odlomkom.	Mladostniki so zelo odvisni od družbenih omrežij. Velikokrat se ravna samo po njih.
2	Presoja je nejasna, ni razložena/nakazana je v primeru iz življenja.	Na položaj med vrstniki vpliva veliko dejavnikov, celo moda in število sledilcev na socialnih omrežjih. Vse je odvisno od tega, kaj tvoji vrstniki cenijo v družbi. Le redki imajo smisel za humor, lepo vedenje in retorične spretnosti. Več je takih, ki te hočejo izkoristiti in postati tvoji prijatelji zaradi denarja, nastopaškega obnašanja in govorjenja. Velikokrat mladi izstopajo zaradi neprimernih, celo nasilnih dejanj, le da bi postali nekdo, ki si upa.

Utemeljitev presoje s primerom iz življenja (Predstaviteljev dejstev in stališč)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Naveden ni noben primer.	Slavni umetniki se pogosto predajo slabi družbi.
1	Naveden je primer, ki ne utemeljuje presoje.	V našem razredu ima največji vpliv fant, ki si največ upa. Ugovarja učiteljem in se norčuje iz sošolcev, pa vsi raje prezrejo nestamnosti, kot da bi se prepirali z njim, saj ne zna nehati, ima pa vplivne starše.
2	Primer je samo imenovan/nakazan.	Tudi jaz sem se na vsak način želela priključiti trem sošolkam, ki so ponočevale, objavljale fotografije na družbenih omrežjih in se hvallile z dogodivščinami. Čeprav moja starša tega nista podpirala, sem ju prepričevala in izsiljevala, da sta mi dovolila druženje z njimi. Potem se je začel slabšati moj uspeh v šoli. Zame pa so bile pomembne samo moje »prijateljice«, dokler ni ena pristala v bolnišnici zaradi alkohola. Prestrašila sem se. Zavedela sem se, kam pelje nadaljevanje. Starša sta mi pomagala in tudi v šoli smo se dogovorili, kako bom popravila ocene. Komaj sem rešila šolsko leto. Šele takrat sem videla, kako me je zaneslo postavljanje.

Logična členitev (zgradba) (Predstavitev dejstev in stališč)

Točke	Merila
2	
0	Besedilo ni logično členjeno, ni koherentno.
1	Besedilo je logično členjeno, ni koherentno. Besedilo je koherentno, ni logično členjeno.
2	Besedilo je logično členjeno in koherentno.

Jezikovna pravilnost, slogovna ustreznost

Točke	Merila
2	Slovnicična pravilnost
2	Pravopisna pravilnost
2	Slogovna ustreznost

Za vse velja:

Točke	Merila
0	Veliko raznovrstnih napak, ki se ponavljajo.
1	Več raznovrstnih napak, ki se v glavnem ne ponavljajo.
2	Le nekatere vrste napak, ki se praviloma ne ponavljajo.

Dodatna navodila:

- Če kandidat piše obe interpretaciji, ocenimo prvo.
- Če piše interpretacijo na konceptni list, pri vrednotenju ne odbijemo točk.
- Če napiše manj kot 400 besed, lahko pri zgradbi doseže največ eno točko; če napiše manj kot 200 besed, lahko pri JPSU doseže največ tri točke.

2. Samostojna interpretacija: Samo Rugej, Resnica ima tvoje oči (odlomek)

Primeri v moderiranem točkovniku so ilustrativni – v kandidatovi interpretaciji ocenimo kot ustrezne vse zapise, ki navedenim primerom ustrezajo po taksonomski stopnji zahtevnosti.

Opredelitev odlomka glede na književno zvrst (Znanje in razumevanje)

Točke	Merila	Primer
2	Ni opredelitive.	Besedilo je dramsko.
0	Opredelitev je napačna.	Odlomek je epski.
1	Zvrst je poimenovana.	Besedilo je epsko, ima pa tudi dramske prvine, saj gre za pogovor med dvema osebama.
2	Zvrst je poimenovana, navedena je tudi značilnost zvrsti v odlomku.	

Povzetek odlomka (Znanje in razumevanje)

Točke	Merila	Primer
4	Ni povzetka, ni obnove.	Rok je v pogovoru svojemu očetu priznal, da je varal ženo Saro in da z drugo žensko pričakuje otroka. Oče je bil presenečen in je sinu očital, da mu je uničil življenje. Ni razumel, zakaj mu sin je to naredil, saj ima luštino družino. Sin je očetu zabrusil, da lahko sam živi, kakor hoče. Povedal mu je, da je jezen nanj, ker je tudi on varal svojo ženo.
0	Obnova odlomka z vsebinsko napako.	Rok se je pogovarjal s svojim očetom Mihom in mu povedal, da imata s partnerko Saro problem: našla je njegovo dopisovanje z drugo žensko. Oče je bil jezen. Od sina je izvedel, da je težava resna, saj je partnerka v tretjem mesecu nosečnosti. Sin se je branil, zavračal je krivdo in očetu očital, da je tudi on imel težave v zakonu. Svoji ženi, Rokovi materi, ni zaupal in je zato opravil test očetovstva. Oče ni nikoli odprl kuverte z rezultati, ni vedel, ali sin in žena vesta za ta test.
2	Obnova odlomka brez vsebinske napake.	Rok je povedal svojemu očetu, da se z ženo Saro ločujeta in da ima ljubico, s katero pričakujeta otroka. Oče je bil jezen in poln očitkov. Sin pa se je branil in je spomnil očeta, da je opravil test očetovstva, ker ni zaupal Rokovi materi.
	Povzetek odlomka z vsebinsko napako.	

3	V povzetek niso vključeni vsi glavni motivi odlomka.	Rok je povedal svojemu očetu, da vara Saro in da z drugo žensko pričakujeta otroka. Oče sinovega dejanja ni odobraval in je bil nanj jezen. Rok je očeta spomnil, da je tudi sam imel težave z zaupanjem v zakonu, saj je opravil test očetovstva.
4	Povzetek odlomka brez vsebinske napake.	Rok se je izpovedal svojemu očetu, da ima v partnerskem odnosu s Saro težave. Prevaral jo je z drugo žensko, ta je zdaj noseča. Oče je bil razočaran in jezen na sina. Ta pa se je branil in je očeta spomnil, da je tudi on opravil test očetovstva, ker ni zaupal svoji ženi, Rokovi materi.

Prepoznavna – izbira problema/prvine (Razčlemba in razlaga)

Točke	Merila	Primer
3		
0	Problem ni izbran. Literarna prvina ni izbrana.	
1	Izbran je problem, ki je v odlomku samo nakazan. Izbrana je prvina, ki ni bistveno povezana z osrednjo prvino.	očetovi nasveti odraslemu sinu / ljubosumje
2	Izbran je problem, ki je smiselno povezan z osrednjim problemom. Izbrana je prvina, ki je smiselno povezana z osrednjo prvino.	nezvestoba/nezaupanje v partnerski zvezi / težave v komunikaciji / odnosi med partnerjema
3	Izbran je osrednji problem odlomka. Izbrana je osrednja prvina odlomka. (Upoštevamo tudi poimenovanje v naslovu. Problem, izbran za ta vzorec samostojne interpretacije, je natisnjen krepko.)	težave v partnerskem odnosu / v zakonu

Razlaga izbranega problema/prvine (Razčlemba in razlaga)

Točke	Merila	Primer
3		
0	Razlage ni. Razlaga je napačna, ne ustreza odlomku.	
1	Razlaga je skopa/površna/hejasna.	Problem v odlomku je razmerje med partnerji. Rok in njegov oče ga rešujeta različno: Rok si je našel ljubico, njegov oče pa je opravil starševski test DNK.
2	Parafraziran je ustrezen del odlomka.	Rokove težave so očetu težko razumljive, ker gleda sinovo družino od zunaj in je prepričan, da je luštna. Ko izve za nosečnost Rokove ljubice, začne sinu sebično očitati, da je njemu in mami uničil vse nadaljnje življenje. Sin pa ga spomni na to, da je šel delat test očetovstva, čeprav je rekel, da tega ne bo nikoli naredil.
3	Razlaga je jasna, natančna.	Tako Rok kot njegov oče Miha imata težave v partnerskem odnosu. Pod navidezno urejeno in srečno Rokovo družino se skriva nerazumevanje med njim in Saro. Rok si je našel ljubico. Žena je to odkrila. Še huje je, da je ljubica noseča. Oče sinu očita nespametno obnašanje, toda Rok mu ne ostane dolžan in ga spomni na njegove lastne težave v zakonu. Ker ženi ni zaupal, je opravil test očetovstva, čeprav je obljubil, da tega ne bo storil. Rok meni, da mu oče ne bi smel očitati ničesar, saj tudi on ni imel urejenega odnosa s svojo ženo.

Utemeljitev razlage s primerom iz odlomka (Predstavitev dejstev in stališč)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Primer ni opisan. Citata ni. Opisani primer/citat ni smiselno povezan z razlago.	»Takšno je pač življenje.«
1	Opisani primer/citat ni natančno v skladu z razlago, a je smiselno povezan z njo. (Opisani primer se ne upošteva, če je v razlagi že parafraziran del odlomka.)	Oče se je spomnil na kuverto z rezultati testa očetovstva, ki je ni hotel odpreti. Nikoli ni izvedel, ali sta Rok in mati poznala rezultate.
2	Opisani primer/citat je natančno v skladu z razlago. (Opisani primer se ne upošteva, če je v razlagi že parafraziran del odlomka.)	»Zato ne govori meni, kaj je treba in česa ni treba. Tvoja resnica ima tvoje oči. Moja pa moje.«

Povzetek ugotovitev (Sinteza in vrednotenje)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Povzetka ni. Povzetek se ne nanaša na razlago, ampak npr. na zunanje dogajanje v odlomku (ponovljen je začetni povzetek).	
2	Povzetek se nanaša na razlago. (0 točk ali 2 točki, vmesnih točk ni.)	Rok in Miha različno rešujeta svoje probleme. Vsak od njiju vidi svoj problem z lastnimi očmi drugače, kot ga vidi drugi.

Lastno mnenje o problemu/prvini v odlomku (Sinteza in vrednotenje)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Mnenje ni izraženo. Mnenje je izraženo kot skopa trditev/ni povezano z odlomkom.	Menim, da bi si morala oče in sin vzeti več časa za pogovor.
1	Mnenje je nejasno, pomanjkljivo, ni razloženo.	Ne razumem niti Roka niti njegovega očeta in ne podpiram njunih dejanj. Menim, da nobeden od njiju ni bil zrel za partnerski odnos.
2	Mnenje je jasno, razloženo.	Dejanja obeh moških se mi zdijo nespoštljiva in napačna. Rok bi se moral pogovoriti s svojo partnerico Saro, ji povedati, da jo je prevaral. Moral bi jo spoštovati, ne pa grdo ravnati z njo. Obnašal se je zelo neodgovorno in ni bil dorasel svojim dejanjem. Miha je reagiral, kot bi vsak oče. To se mi zdi prav, saj je sinu povedal, da se z njegovim ravnanjem ne strinja. Ob tem pa je pozabil nase, saj je z opravljenim starševskim testom pokazal nezaupanje do svoje soproge oz. zakona.

Lastno mnenje o problemu/prvini na splošno (aktualizacija) (Sinteza in vrednotenje)

Točke	Merila	Primer
2	Mnenje ni izraženo.	Vsi imajo kdaj težave s partnerji.
1	Mnenje je nejasno, ni razloženo/nakazano je v primeru iz življenja.	Če se pojavijo težave v partnerskem odnosu, naj jih rešuje vsak po svoje.
2	Mnenje je jasno, razloženo.	Menim, da bi morala biti vsaka družina odprta za pogovor brez prikrivanja. Da partnerska zveza deluje, je potrebna nenehna komunikacija. Treba se je pogovarjati, ne samo o organizaciji življenja in dela, pač pa tudi o najglobljih občutjih, intimnih čustvih, veselju in žalosti. Ko težav v partnerskem odnosu ne moremo rešiti sami, moramo poiskati pomoč ustreznih strokovnjakov. Če ni več ljubezni, je čas za spoznamno ločitev.

Utemeljitev mnenja s primerom iz lastnih/tujih izkušenj ali iz kakega drugega književnega besedila (Predstavitve dejstev in stališč)

Točke	Merila	Primer
2	Naveden ni noben primer.	Mama mi je pripovedovala, da njena sodelavka v službi kar naprej deli vsem okrog sebe nasvete za uspešen partnerski odnos.
0	Naveden je primer, ki ne utemeljuje mnenja.	Moji starši si pogosto marsikaj očitajo.
1	Primer je samo imenovan/nakazan.	Mama mi je pripovedovala, da njena sodelavka v službi kar naprej deli vsem okrog sebe nasvete za uspešen partnerski odnos.
2	Primer je opisan.	Mislil sem, da je sosedova družina idealna. Dva otroka sta to še podkrepila, saj sta oboževala svoje starše, tudi ko sta že odrasla. Družinsko idilo je prekinila smrt moža in očeta. Soproga je zelo žalovala, ker na drago osebo ni mogla pozabiti. Solze pa so se posušile, ko je izvedela, da je imel njen mož mlajšo ljubico. Plačeval ji je celo najemnino za drago stanovanje. Njegova afeta se je razkrila, ko je mladenka vdovi prinesla stanovanjske ključe.

Logična členitev (zgradba) (Predstavitev dejstev in stališč)

Točke	Merila
2	
0	Besedilo ni logično členjeno, ni koherentno.
1	Besedilo je logično členjeno, ni koherentno. Besedilo je koherentno, ni logično členjeno.
2	Besedilo je logično členjeno in koherentno.

Jezikovna pravilnost, slogovna ustreznost

Točke	Merila
2	Slovnicična pravilnost
2	Pravopisna pravilnost
2	Slogovna ustreznost

Za vse velja:

Točke	Merila
0	Veliko raznovrstnih napak, ki se ponavljajo.
1	Več raznovrstnih napak, ki se v glavnem ne ponavljajo.
2	Le nekatere vrste napak, ki se praviloma ne ponavljajo.

Dodatna navodila:

- Če kandidat piše obe interpretaciji, ocenimo prvo.
- Če piše interpretacijo na konceptni list, pri vrednotenju ne odbijemo točk.
- Če napiše manj kot 400 besed, lahko pri zgradbi doseže največ eno točko; če napiše manj kot 200 besed, lahko pri JPSU doseže največ tri točke.
- Za izviren naslov samostojne interpretacije prištejemo skupnemu seštevku točk eno točko do največjega možnega števila (30).